

Zbija vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asisijskega št. 20, I. nadstropje. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Zaščitna pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Stefan Godina. — Lastnik koncesij lista Edinosti — Tisk tiskarne Edinosti. — Naročnina: na mesec L 3.—, pol leta L 18.— in celo leto L 38.—. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 10 stotnik. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov po 20 stot., osmrtice, zahvale, poslanice in vabila po 40 stot., oglasi denarnih zavodov po 20 stot. Mali oglasi po 10 stot. beseda, najmanj pa L 1.—. Oglase sprejema inšertni oddelek Edinosti. Naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti. Uprava in inšertni oddelek se nahajata v Trstu, ul. sv. Frančiška As. 20.

I. Jugoslovanski časnikarski kongres v Zagrebu 16., 17. in 18. novembra 1919.

V Zagrebu se je vršil 16., 17. in 18. t. m. prvi jugoslovanski časnikarski kongres, prvi časnikarski kongres v svobodni jugoslovanski domovini, in prvi jugoslovanski, ker je doslej jugoslovansko časnikarstvo pač sodelovalo na velikih vesolovskih časnikarskih kongresih, ni se pa sestalo nikdar na svojem lastnem kongresu, ker so bile politične razmere takšne, da so izključevale sestajanja vsega jugoslovanskega časnikarstva, katero je bilo v prejšnjih časih ali brez prave stanovske organizacije ali pa združeno v več društvih, ki pa so bila — ravno zaradi političnih razmer — v zelo slabih stikih med seboj, ali pa sploh v nikakršnih. Stvar se je znatno zboljšala po osvoboditvi domovine. Jugoslovansko časnikarstvo je bolj kot vsak drug stan začetno nujno potrebo enotne stanovske organizacije ter je začelo tudi takoj usmerjati svoje stanovske težnje v to smer, najprej seveda v ožjih krogih. Tako so se slovenski časnikarji združili v »Jugoslovansko časnikarsko društvo v Ljubljani«, hrvaški v »Hrvatskem novinarskem društvu«, srbski pa v »Novinarskom udruženju« v Beogradu, bosenskohercegovaški pa v sarajevskem. Potreba enotnega skupnega delovanja pa je ta društva dovela do končnega izpogajanja, da je tako delovanje mogoče le tedaj, če se vse jugoslovansko časnikarstvo strne v enem samem skupnem društvu za vso Jugoslavijo. Sad tega izpogajanja je bil I. jugoslovanski časnikarski kongres v Zagrebu.

Večina jugoslovanskih časnikarjev iz vseh predelov domovine je dospelo v Zagreb že v soboto, 15. novembra, in se je tudi ta dan vršilo predposvetovanje, na katerem se je posrečilo popolnoma odpraviti razna nesoglasja, tako da se je mogel vršiti kongres kar najdostojneje in najsmotreneje. Posebno priručno so bili sprejeti v Zagrebu slovenski časnikarji, katerih je bilo 16 in so bili po njih zastopani vsi slovenski listi, in ravno tako tudi sluzajno z njima došla dva člana uredništva tržaškega socialnodemokratskega dnevnika »Lavorator«, katerima je jugoslovansko časnikarstvo izkazovalo vsepovsod najiskrenejšo gostoljubje ter ju tudi kot gosta vabilo k vsem kongresnim prireditvam.

Prvi dan kongresa.
Kongres je zboroval v saborski dvorani, ki se je v nedeljo dopoldne, pri otvoritveni seji, napolnila časnikarstva iz vseh jugoslovanskih pokrajin. Med gosti so bili tudi zastopniki čehoslovanskega in ruskega časnikarstva. Otvoritvene seje so se udeležili med drugimi ban dr. Paleček, general Matić, veliki župan dr. Horvat, rektor zagrebskega vseučilišča, čehoslovanski pooblaščenec dr. Machacek, poljski konzul, mestni župan dr. Srkulj, zastopnika Jugoslovanskega odbora dr. Gmajner in dr. Jedlovski, starosta Sokola dr. Dečak, več poslancev ter raznih drugih odličnjakov.

Otvoril je kongres predsednik hrvaškega novinarskega društva g. Toni Schlegel, ki je poudarjal, da je prvi jugoslovanski časnikarski kongres že sam po sebi manifestacija narodnega in državnega edinstva in govoril o nalogah, ki naj jih reši kongres. Pozdravil je goste, in predlagal potem, da kongres združeno pozdravi kralja in prestolonaslednika, ter izvoli za predsednika Milana Savčića, urednika belgrajske »Epohe« in predsednika novinarskega udruženja v Beogradu. Oba predloga sta bila sprejeta z burnim odobravanjem.

G. Savčić je v svojem nagovoru poudarjal zavest vsega jugoslovanskega časnikarstva, da smo vsi eno, in njegovo nalogo, da z vsemi svojimi močmi deluje na to, da ne bo niti enega državljana naše lepe ujedinjene domovine, ki bi ne bil prežet s to zavestjo. Nato so bili izvoljeni za prvega podpredsednika Rasto Pustoslavsek, glavni urednik »Slovenskega Naroda«, za drugega podpredsednika Toni Schlegel, predsednik hrvaškega novinarskega društva, za tajnika pa Ante Brozovič, vodja zagrebskega dopisnega urada, Božidar Vodeb, urednik »Sloy. Narod«, Joso Ivanišević, urednik sarajevskega »Narodnega Jedinstva«, in Jovan Tanović, urednik belgrajske »Politike«.

V imenu vlade je pozdravil nato ban dr. Paleček kongres, želeč mu najboljših sadov, in je v nadaljnjem upravičeval omejitve tiskovne svobode, ki da je nujno potrebna dokler ni končno rešeno vprašanje državnih mej. Za njim je pozdravil kongres mestni župan zagrebski dr. Srkulj, tov. Ivanišević v imenu Bosne in Hercegovine, dr. Machacek v imenu čehoslovanskega poslanika Kaline in urednik praške »Narodne Politike«, Prokop Vavrinek, generalni tajnik vesolovske časnikarske zveze, v imenu društva čehoslovanskih časnikarjev.

Nato je govoril Milan Marjanović, urednik »Obnove«, veliki propagator jugoslovanske misli v Južni Ameriki, o nalogah časnikarstva. Govoril je nato še Stojan Bonin o banatskem vprašanju, nakar so se prečitali brozajni pozdravi ministrov Biankinija, Marinkovića, dr. Kramera, Pribičevića, generala Maistra, ukrajinskega in poljskega časnikarskega društva ter razni drugi, in se je nato seja prekinila.

Zborovalci so potem odšli v Ulrichov salon v Ilici, kjer se je otvorila tiskovna razstava, v kateri je razstavljeno vse jugoslovansko časopisje, in pa vse one revije, časopisi, brošure itd., ki so rabile in se rabijo zlasti v inozemstvu za proučevanje jugoslovanskega vprašanja in razširjanje jugoslovanske misli. Tu je videti, kako velikansko delo so opravljali v zunanjem svetu oni jugoslovanski rodoljubi, ki so se posvetili težki nalogi, da spoznajo veliki svet z našimi stvarmi.

Po skupnem obedu, ki se je vršil v restavraciji »Kola«, se je popoldne nadaljevalo zborovanje. Pred prehodom na dnevni red je prišlo do precej burne razprave, ker se je s strani zastopnikov komunističkega in sorodnega časopisja predlagalo, da naj se kongres zavzame za Radića in nekatere druge komunističke časnikarje, ki se nahajajo v zaporu. Predsednik je izjavil, da ta predlog ne spada pred kongres in da imenovanje ni smatrati za časnikarske tovariše. Predlog je bil odklonjen zlasti vsled odločnega, strnjeneja nastopa Slovencev. Nato je poročal tov. Krešo Kovačič o stanovski rešitvi časnikarskega vprašanja in ustanovitvi edinstvenega jugoslovanskega časnikarskega društva. Njegov predlog se je glasil:

»1. Ustanovi se edinstveno jugoslovansko društvo vseh časnikarjev na ozemlju SHS. To društvo se bo imenovalo »Jugoslovansko novinarsko udruženje« in bo imelo svoj sedež v Beogradu. 2. Funkcionarij dosedanjih časnikarskih društev tvore začasni odbor novega društva, ki izdelata društvena pravila in jih predloži glavni skupščini v odobritev. Ta odbor izdelata tudi pravila pokojninskega zaklada in bolniške blagajne ter izvrši vse priprave za pristop društva k mednarodni časnikarski zvezi. Dosedanja društva morajo v roku, ki se določi sporazumno izvesti likvidacijo ter izročiti svojo imovino novemu društvu. 3. Jugoslovansko novinarsko udruženje naj pristopi čim prej k mednarodni časnikarski zvezi. Po razsežni razpravi je bil predlog poročevalca sprejet z dostavkom, da naj se delo pripravljalnega odbora pospeši tako, da se bo mogel ustanoviti občni zbor novega društva vršiti do 1. majnika leta 1920. Binkoštni prazniki prihodnjega leta se najrabe določijo za sklicanje tega občnega zbora.

Družabne prireditve.
Za soboto zvečer je bila določena v počastitev udeležnikov kongresa slavnostna predstava v gledališču. Peti bi se bila imela Lisinskega opera »Porin«. Vsled obolenja nekaterih pevcev pa se je opera predstava odpovedala in se je uprizoril Shakespearejev »Hamlet«. Po predstavi je bil prijateljski komer v Budjejevički pivnici, kjer je tov. Schlegel pozdravil udeležnike kongresa in goste ter so mu odgovarjali razni tovariši, med njimi tudi član Lavoratorjevega uredništva, zahvaljujoč se v italijanskem jeziku na prisrčni gostoljubnosti in izražajoč upanje, da skoro pride čas, ko si bosta jugoslovanski in italijanski narod mogla prijateljski podati roko.

V nedeljo je bil, kakor že rečeno, skupen obed v restavraciji »Kola«, zvečer pa v »Sokolani« koncert, pri katerem je sodeloval mestečni zbor društva »Lisinski«, koncertna pevka gđ. Faller-Jakopović in naš Rijavec. Na klavirju sta spremljala ravnatelj Faller in kapelnik Baranović. Po koncertu je bil v zgornjih prostorih kabaret, v spodnji dvorani ples, vespovsod pa najneprisiljenejša, vesela zabava. (Konec jutri.)

Ministrski svet.
BELGRAD, 24. Danes dopoldne se je vršila seja ministrskega sveta, kateri je prvič prisostvoval novoimenovani minister za obnovu zemlje, dr. Kosta Stojanović. Na seji se je reševalo vprašanje uradnih plač. Govori se, da je v načelu sprejeto izenačenje uradnikov vse kraljevine, dočim se bodo draginjske doklade ravnale po razmerah v posameznih krajih.

Sklicanje parlamenta.
BELGRAD, 24. Jutni dopoldne se bo vršila seja Demokratske zajednice o vprašanju sklicanja parlamenta.

Odgoditev parlamenta. — Priprave za volitve.

BELGRAD, 25. Včeraj se je vlada posvetovala o odgovoru na spomenico opozicije. Sklenila je, da odgovori na spomenico po organu demokratske stranke in da se parlament za dva meseca odgodi. Med tem se bodo izvršile priprave za občinske in zbornične volitve. Vlada namerava izvesti volitve v konstituantno do 1. aprila 1920. Akcijski osek Demokratske zajednice stopi pred Demokratski klub z zahtevo, da Demokratska zajednica nastopi ob volitvah kot edinstvena stranka.

Isprememba in imenovanja v vladi.
BELGRAD, 25. Včeraj je regent prestolonaslednik Aleksander podpisal ukaz, s katerim se imenuje sedanji hrvaški ban dr. Paleček ministrom za konstituantno, narodni poslanec dr. Krizman ministrom za agrarno reformo in dr. Kosta Stojanović ministrom za obnovu zemlje. Sedanji hrvaški podban dr. Tomljenović je imenovan za bana. Obenem se pričakuje neposredno imenovanje vse nove hrvaške vlade. Podban ostane sedanji veliki župan liško-krbavske županije Ivan Petranović, poverjenik za prosveto in bogočastje vseučiliški profesor dr. Tučan, poverjenik za narodno zdravstvo dr. Radenko Stanković, poverjenik za pravosodje dr. Pero Delobrk,

poverjenik za socialno politiko dr. Adžija. Za velikega župana liško-krbavske županije bo imenovan Sava Stojanović, a županije varždinske dr. Bogdan Stopar. BELGRAD, 25. Vlada poverjenik za Črnogoro Pavčević je odstopil.

Zveza z Grško.
BELGRAD, 28. V Atenah se zagovarja pred sodiščem general Dusmanis, ki je bil leta 1915 načelnik grške generalnega štaba. Pri zaslišanju je general Dusmanis izjavil, da je Grška hotela Srbiji pomagati, ko je je Bolgarska napadla, da pa je Srbija to pomoč odbila. Ob tej priliki priobčuje presbiro ministrstva za znanje posle nastopno uradno sporočilo: Belgrad, 24. Povodom trditve generala Dusmanisa, da je Srbija odbila grško pomoč, katero ji je zadnja ponudila in v to svrhu poslala polkovnika Vlahopolisa k srbski vrhovni komandi, smo pooblaščenici izjavili: Res je, da je polkovnik Vlahopolis prišel k srbskemu vrhovnemu poveljstvu, čim je bila proglašena bolgarska mobilizacija, toda on je bil poslan k njemu na izrečno zahtevo našega vrhovnega poveljstva in v izrečno svrhu dogovora o skupni akciji proti Bolgarski. Na tem sestanku je srbsko vrhovno poveljstvo zahtevalo, da Grška nastopi s koncentriranjem svojih čet na srbsko-bolgarski in grško-bolgarski meji. Polkovnik Vlahopolis je ta načrt odobril in ga priobčil srbskemu vrhovnemu ministru in generalnemu štabu. Polkovnik Vlahopolis na to ni dobil odgovora. Srbsko vrhovno poveljstvo je poslalo v Atene polkovnika Milovanovića z zahtevo, naj Grška takoj udeleži svoj dogovor v akciji proti Bolgarski. General Dusmanis je to poslanstvo osebno sprejel, toda se ni dal v svoji nameri omajati. Tako se je polkovnik Milovanović vrnil v Niš v prepričanju, da grški generalni štab ne namerava izpolniti obveze, ki jo je Grška prevzela z znano pogodbo.

Pogajanja z grško pravoslavno cerkvijo.
BELGRAD, 28. Delegat naše vlade Gavrilović, ki je vodil razgovore s fanarom (grško pravoslavna cerkvena občina v Carigradu) glede vzpostavitve srbskega patriarhata, je podal vladi poročilo o svojih pogajanjih v Carigradu. V poučenih krogih se trdi, da vlada ne pristane na materialne zahteve, ki jih stavlja fanar, in da to v vprašanje rešeno brez soglasja s Carigradom.

Proti korupciji.
BELGRAD, 28. »Pravda« javlja: Doznavamo, da se pripravlja predlog, naj vlada sestavi poseben osek, ki bo imel nalogo, preprečiti poltlačnje vsake večje atere. Hkrati bo imel ta osek dolžnost preprečiti, da bi ostali na poštenih ljudeh madeži, bodisi iz osebnih ali strankarskih razlogov.

Odtęgnitev podpore Nikiti.
BELGRAD, 28. Francoska in angleška vlada sta odtęgnili podporo, ki sta jo dosedaj plačevali bivšemu črnogorskemu kralju Nikiti.

Izprememba v dunajskem poslanstvu.
BELGRAD, 28. Dosedanji jugoslovanski poslanik na Dunaju, Josip Pogačnik, ne ostane več na svojem mestu.

Izstop iz državne službe.
BELGRAD, 28. Generalni ravnatelj državnega računovodstva, dr. Milan Stojanović, je izstopil iz državne službe.

Kovanje denarja.
BELGRAD, 28. Ministrstvo za finance se pogaja z nekaterimi dunajskimi tvrdkami radi kovanja našega novega državnega kovinskega denarja.

CURIH, 28. Glasom italijanskih vesti švicarskih listov so bile v Rimu važne vojaške konference pod kraljevim predsedstvom. Konference so se udeležili Nitti in generali Albrići, Diaz in Badoglio. Nato se je vršilo vojaško posvetovanje pod predsedstvom generala Diaza. Kakor se tuje, so se vršile konference radi vojaških odredb na suhem in na morju, ki se morajo izvesti radi D'Annunzijevega postopanja in katerim se vsled tega skoro ni več mogoče izogniti. D'Annunzijo je svoje čete na Reki tako zaprisegel, da so sicer prisegle zvestobo kralju, vendar pa samo tedaj, ako kralj prizna reško ustavo. To pogojno prisego zvestobe razlagajo v Rimu tako, da so čete odvezane prisoge italijanskemu kralju, ako kralj ne pristane na aneksijo Reke. D'Annunzijo je zapovedal, da se mora vse ozemlje, v katerem vlada, s kopne strani popolnoma zapreti. Brozaj in telefon sta prekinjena. Položaj smatrajo za resen in za pletljive skoro za neizogibne.

BELGRAD, 28. V bruseljskem listu »Independence Belge« piše D'Annunzijo: »Reka pričakuje, da se ji zgodi krivica, toda je pripravljena na vse. Za zatiranje se bomo borili

Ureditev valutnega vprašanja v zasedenem ozemlju. Menjalni ključ se zvišuje od 40 na 60 odstotkov.

RIM, 29. (Stefani) S kraljevim odlokom se je valutno vprašanje v Julijski Benečiji in Tridentinski Benečiji končnovaljavno uredilo po predlogih medministrskega odbora, ki ga je v ta namen upostavil ministrski predsednik sporazumno z zakladnim ministrom pri osrednjem uradu za nove pokrajine. Končnovaljavna zamera avstroogrške valute je določena na 60 liških stotnik za vsako krono. Razlika med že plačanimi 40% in sedaj privoljenimi 60% izplačajo imetnikom svoječasno izdanih računali blagajnice, ki so v prošlem mesecu aprila izvršile zameno. Ta razlika se izplača tudi bankam in drugim kreditnim zavodom v obeh Benečijah za iznos hranilnih vlog v tekočem računu, obstoječih do vstetega 9. aprila 1919, z odbikom določenih postavk. Zamena krona za liro ostaja torej končnovaljavno določena na 60%, in po tem zamenjalnem ključu bodo kreditni zavodi računali pred 10. minulega aprila vložene vloge z obrestni vrod. Iz samoposebi umljivih razlogov pa se ne pripoznavajo vloge, ki so se bile na zahtevo interesirancev izključile od zamene, ali pa ki so jih vložile inozemske fizične in juridične osebe, ki ne bivajo ali ki nimajo svojega sedeža na ozemlju obeh Benečij. Po istem ključu se zamene z obrestni do 9. aprila 1919. vred valute v kronah, vložene pri bivših avstroogrških zavodih s sedežem onstran premeine erte, samo če so pripuščene v zameno po 40%.

Odradila se je tudi zamena italijanskega papirnatega denarja posebnih serij s 50% doplačilom. Razlika med sedaj določeno zameno in zameno minulega meseca aprila (razlika znaša od 40 do 50% torej 10%; prip. ured.) se izplača za zneske, ki ne presegajo 5000 lir, v gotovini, za večje zneske pa v navadnih in triletnih zakladnicah. Preodrejeno je tudi za naknadno zameno zneskov v kronah, ki se vsled višje sile, zlasti s strani beguncev, niso mogle zamenjati v prej določenih rokih. Zamena po 60% se brez razlike nanaša na plačila za vse posle in obveze, izražene v kronah, neporavnane do 9. aprila 1919 in izvršljive na ozemlju obeh Benečij ali se nanašajoče na tamkaj se nahajajoče objekte. Kar se tiče zamene, je odrejeno plačilo alla pari samo za nadaljujoče se obveznosti, ki so nastale pred 1. novembra 1918. in se nanašajo na kako dajatev ali stvarno rabo ali delodajatev, izvršljive po uveljavljenju odloka. Ta odredba se ne nanaša na draginjske doklade in druge doklade, ki se izplačujejo zaradi sedanjih izjemnih razmer državnim in

IZ RUSIJE.

Za pomožitev ukrajinske vojske.
DUNAJ, 28. Ukrajinski tiskovni urad poroča brezično iz Vinice z dne 23. t. m.: V skupni seji direktorija in svetov ljudskih ministrov, ki se je vršila dne 9. t. m., so sklenili, da se ima za ojačenje fronte nemudoma mobilizirati inteligenta, da se vpolkličejo sploh vse vojaške osebe, da se število uradnikov vseh ministrstvih kolikor mogoče zniža in da se, v kolikor je to mogoče, vsi uradniki pozovejo k vojaški službi. Nadalje naj se prebivalstvo organizira in izda proglas, ki pozivlja k prostovoljnemu vstopu v armado.

Izdajstvo v ukrajinski vojski.
DUNAJ, 28. Ukrajinski tiskovni urad poroča: Poveljnik gališke ukrajinske armade general Turnavski je sramotno izdal ukrajinsko armado in ves ukrajinski narod. Za hrbtom vrhovnega poveljnika ukrajinske armade Petljure, direktorija in ukrajinske vlade, se je začel pogajati z generalom Denjikinom. Turnavski je namreč z gališko armado prestopil k Denjikinu. Dne 24. oktobra je bil podpisan akt o premirju in podrejenju galiških čet pod poveljstvo prostovoljne armade med zastopniki prestovotčev na eni strani in nekaterimi ukrajinsko-gališkimi častniki na drugi strani. Nato je armada prostovoljcev začela zasedati nekaj važnih strateških točk in je s sunkom proti meji poizkušala prerzati ukrajinsko fronto in zajeti ali razbiti vso armado ter prodreti preko ukrajinske meje. O izdajstvu galiških častnikov nista vedeli niti gališka vojska niti gališka vlada. Z izdajstvom so pridobili nekaj zemlje. Zmerinka in Mohilev sta izgubljena. Kamenco Podoleški smo morali izprazniti. Sovražnik je zapolnil nekaj železniškega in sanitetnega materijala. Pogodbo smo razveljavili in Turnavskega ter njegovo pristaše aretirali in postavili pred vojaško sodišče. Boja zoper Denjikina nismo prekinili.

Zveza med Estonsko, Letonsko in Litvo.
HELSINGFORS, 28. Glasom doslih vesti se more smatrati, da je zveza obmejnih držav Estonske, Letonske in Litve že sklenjena. Zvezne določbe vsebujejo vojaška, politična in gospodarska vprašanja. Prva naloga zveze bo, da siddene mir s sovjetsko Rusijo. Glede na izmeno ujetnikov se je že dosegel sporazum z Litvo. Estonski minister za zunanje stvari je izjavil, da upa upravičeno, da se bodo pozneje pridružile obmejnim državam

zasebnim nameščencem in s plačo nastavljenim osobam, ker so se te razmere že drugače uredile.

Za popoldnoma izjemne primere, v katerih bi uporaba sedaj določene zamene povzročala znatno škodo ene in znatno obogateno druge strani, je dovoljen priziv na pristojni sodni dvor prvega reda tekom treh mesecev po uveljavljenju tega odloka. Sodni dvor bo poizkušal doseči poravnavo, kjer pa se poravnava ne posreči, razsodi v kratkem roku po razlogih pravčnosti in z razsodbo, proti kateri ni vzklica, če se more doseči izprememba pogodbe, kolikor se nanaša na zameno, ali nje razdretje.

Za zavarovanja na življenje in za kapitalizacijske pogodbe, sklenjene pred 10. aprila 1919, je določeno, da se del zavarovalnine, ki odgovarja do tega dneva vplačanim premijam, določi na podlagi razmerja med efektivno vrednostjo računskih rezerv ter zapadlih in neizpoljenih obveznosti ter odgovarajočim delom obstoječih aktiv po obrčunu za 10. dan aprila 1919. Premije s poznajo dospelostjo plača zavarovanec na podlagi 60%, če ne zahteva nadaljevanje pogodb po višji zameni zaradi negotovosti, ki so se pojavljale doslej zlasti v industrijskih in trgovinskih podjetjih v zasedenem ozemlju.

Odlok dovoljuje zastopništvom družeb in juridičnih oseb, da z ozirom na vrednost družabnega imetja izvrše novo cenitev deležev tudi na drugem kot 60odstotnem temelju. Pripravlja se odredba, ki zagotavlja oprostitve davka in pristojbin za take popolitve in za posebne rezerve, ki bi jih ustanovile družbe in zavodi v svrhu pokritja razlik, izvirajočih iz valute, ki se sedaj se ne morejo določiti.

Da se pomore zavodom in juridičnim osobam, ki imajo dobrodelne ali obče koristne namene, ali ki nimajo pridobitnih namenov, se zavazuje država, da jim bo s svojim posredovanjem omogočila izpolnjevanje njihovih glavnih namenov, kakor jih določajo njihova pravila, če bi bilo njihovo imetje občutno prizadeto po določbah tega odloka.

Natančne določbe teh vladnih ukrepov bo vseboval drug odlok, ki se bo tako mogel nanašati tudi na postopanje z državnimi vrednostnicami bivše monarhije, ki se nahajajo v posesti fizičnih in juridičnih oseb v novi pokrajini.

Kraljevi odlok, ki stopa takoj v veljavo in se objavi v ponedeljek v uradnem listu (Gazetta Ufficiale), vsebuje roke, tekom katerih bodo dodatke izplačevalne iste blagajnice, ki so izvrševale zameno.

Poljska, Ukrajina in Fianska v svrhu obrambe svoje neodvisnosti.

Blokada Rusije.

LONDON, 28. Reuterjev urad poroča iz Pariza: Vrhovni svet je v novi noti pozval Nemčijo in nevtralne države, da postrijo blokado proti sovjetski Rusiji.

Boji z boljševiki.

BERN, 28. Kakor poročajo londonski listi, se je položaj na ruskih bojiščih zopet izpremenil. General Judenič je, ojačen s 30.000 možmi finskih belih gardistov, zopet začel ofenzivo. Pričakujejo sunek proti Petrogradu.

Ukrajinsko vprašanje.

PRAGA, 28. (S.) »Večer« glasilo agrarcev objavlja neki intervjuje s Slaviškimim, ukrajinskim ministrom za zunanje zadeve, kateri zanika, da bi bilo vprašanje vzhodne Galicije že rešeno. Anglija zahteva ljudsko glasovanje, dočim ima Francija Poljsko ugodne namene. Vprašanje se je začelo odgoditi. Vojaški položaj Ukrajincev je po ministrovih izjavah, ugoden in končno veljavna zrnaga nad boljševiki in Denjikinom zagotovljena. Prebivalci ukrajinskega ozemlja in severnega Kavkaza so se uprli proti Denjikinu in ogrožajo njegov glavni stan v Taganrogu. Ukrajinci se ne zoperstavljajo mirovni konferenci; pripravljeni so sporazumeti se z Estonci in Litvinci, nikdar pa z boljševiki in Denjikinom.

Iz Madžarske.

Madžarska vlada.
BUDIMPEŠTA, Tiskovni urad vrhovnega poveljstva narodne vojske objavlja: Nova vlada se je sestavila v sporazumu s skoraj vsemi steredajnimi činitelji javnega življenja na Ogrskem. Ententa jo je priznala kot vlado, ki je sposobna, da se udeleži mirovnih pogajanj.

Iz Avstrije.

Grožnja ruske sovjetske vlade Nemški Avstriji.
DUNAJ, 28. Brezična postaja je ujela pokvarjeno bronjavko, ki jo je ruski ljudski komisar za zunanje stvari naslovil na državni urad za rešitve. Del besedila, ki se je dal razrešiti, se glasi: ... Njegova ter varnost ostalih v Rusiji se nahajajočih Avstrijcev, ki so v zvezi z avstrijsko vlado, je odvisna od varnosti Bela Kuha in ostalih ogrskih ljudskih komisarjev. Prvi ostanejo za

sedaj v Rusiji kot poroki za to, da se zadnji ne izročijo Ogrski. Ljudski komisar za zunanje posle.

DUNAJ, 28. Brezlična brzovjaka ruskega ljudskega osebniarja za zunanje posle se razlaga v osebnem oziru s tem, da se je avstrijski urad za vojne ujetnike in civilne internirance informiral o usodi delegata Henriča Alterja, ki je bil odposlan v Rusijo. Brezlična brzovjaka sovjetske Rusije se torej brezdvomno nanaša na tega delegata avstrijskega urada za vojne ujetnike in civilne internirance.

Madžarske podpore dunajskim listom. DUNAJ, 28. »Arbeiter Zeitung« objavlja protokol madžarskega ministrskega predstava, naslovljen na vrhovni računski urad, v katerem se nahaja Friedrichova postavka treh milijonov kron, da podpira dunajske in druge inozemske liste. »Arbeiter Zeitung« imenuje to poročilo zanesljivo in pravi, da se dunajskim listom dobro pozna, da dobivajo iz Budimpešte podporo.

Avstrijska zlata renta. HAAG, 28. Oktobrski kupon avstrijske zlate rente na Nizozemskem ni bil izplačan. Avstrijska vlada pa je založila v amsterdamski banki v nizozemskih goidinarjih 25% zneska, ki je potreben za plačilo kuponov.

Ententno posojilo Avstriji. DUNAJ, 28. »Reichspost« trdi, da bo dovolila ententa Avstriji 4 milijone funtov šterlingov kredita. Ta znesek zadostuje za življenske potrebščine za poldrug mesec.

Mirovna konferenca. Sklepi vrhovnega sveta. PARIZ, 29. (S.) Vrhovni svet je nadaljeval razpravo o porazdelitvi materiala, ki ostane po potopitvi nemških ladij in podvojniki. Nato se je bavil z vprašanjem tomskega notranjega položaja in je sklenil, priobčiti jutri zadnjo noto tomski vladi. Končno so zavezniki zastopniki sklenili, da bo morala Nemčija skrbeti za vzdrževanje ruskih ujetnikov v Nemčiji in prevzeti etroske za posebno komisijo v Berlinu.

Nemška spomenica o potopitvi brodiva v Skapalovu. PARIZ, 29. (S.) Nemška vlada je poslala konferenčnemu tajniku spomenico, ki dopolnjuje sisteme izlaze glede potopitve brodiva v Skapalovu. Spomenica pravi med drugim, da interniranci nemškega brodiva, predvideno po premirju, ni pomenilo nikakor končnovetovne določitve glede usode nemškega brodiva, in pripominja, da se ne sme pripisati krivida zaradi potopitve brodiva Nemčiji, temveč zaveznicom, ki so internirali brodive, proti premirnim določbam, v angleški a ne v nevtralni luki. Admiral Reuter, nadaljuje spomenica, ki je bil brez vsake zveze z domovino, je smatral, da poteče premirje dne 21. junija opolne in je dal slede navodi pomorsčakov, potopiti brodive. Z druge strani je admiral Reuter izgubil poveljstvo, ker je bil ujetnik, zato odpade vsaka odgovornost od nemške vlade. Spomenica predlaga, naj se predloži vprašanje razsojiti v Haagu.

Prihod italijanskega delegata Scialoja v Pariz. PARIZ, 29. (S.) Danes predpoldne je prišel v Pariz Scialoja, katerega je sprejmljal Garbasso. Na kolodvoru so ga sprejeli grof Bonin Longaro, osebje poslanstva, vsi člani italijanske delegacije, general Cavallero in druge ugledne osebe. V kratkem odide Scialoja v London.

Vprašanje Gidanskega. VARŠAVA, 27. (S.) Kakor poroča »Gidanska gazeta«, se nemška vlada noče odpuvdati Gidanskemu in je izročila generalu Dupontu spomenico, v kateri se predlaga, naj bi se dosloji pri poljski vladi, da popravi mejo na črti 60 km. Po tej urditvi meje bi prišlo Gidansko v neposredno bližino nemškega ozemlja.

Ratifikacija miru. LONDON, 28. »Times« poročajo iz Washingtona, da so velike težave radi vprašanja ratifikacije miru skoro že odstranjene. Angleška in francoska vlada sta izjavili, da sta pripravljene priznati nekatere pridržke, da omogočita s tem ratifikacijo po ameriškem senatu. Glasov zadnje brzovjake so republikanci že privolili v gotove stvari ter je mogoče, da bo Amerika tudi v bodoče, ako treba, sodelovala pri evropskih konfliktih.

D'Annunzijevo podjetje in angleška dolnja zbornica. LONDON, 28. Mladi konservativni zastopnik Curzon, sin ministra za zunanje zadeve, je vprašal v dolnji zbornici za uradna pojasnila o reškem vprašanju. Lloyd George je odgovoril, da vrhovni svet živo proučuje to vprašanje in da je zato angleški vladi nemogoče podati kakve izjave. Nato je vprašal mladi Curzon: »Ali je res, da pripravljate neki neodgovoren pustolovec nov napad? Ali bi se ne mogel poslati oddelek angleškega brodiva, da ukrene proti njemu potrebne ukrepe?« Na to vprašanje je odgovoril Lloyd George na kratko: »Mislim, da na način ni najboljši.« Na vprašanje laburističnega poslanca, polkovnika Wedgwooda, ki je bil pri angleškem ekspedicijskem zboru na Pjavi, ali

stanovala z materjo na Susjedu, ter moram biti tu pri svoji sestri Marti. Govori, Janica, čemu me iščeš, kaka sreča te prinaša sem-kaj?«

»Ali, ni sreča,« je zmajala v glavo, »velika, velika nesreča.«

»Nesreča? Za božjo voljo! Kaka nesreča, siročica moja?« je vprašala Sofija živo, pristopila k Jani in ji položila roko na ramo.

»Pa vi niste nič čuli, nič?« — jo je pogledala seljankina plaho.

»Nič, Duša, govori!«

Jana ni rekla ničesar. Obraz ji je zardel, goste solze so ji zalile oči, in gladeč s tresočo roko predpasnik je pogledala Milica.

»Govori,« je ponovila Sofija, »ne boj se, to je dober gospod.«

Jana je privzdignila oči in pogledala Sofijo z žalostnim pogledom, kakor da ji srce poka.

»Povem vam, gospica,« je rekla ihtič, »moram, zato sem tudi prišla. Imela sem se omožiti — — — — —«

»Omožiti? S kom?«

»Z Gjurom Mogaicem, svobodnjakom iz

niso na Jadranu angleške vojne ladje, ki bi mogle štiti Split in druga dalmatinska mesta pred poizkusom tega pustoloveca, je odgovoril Lloyd George, da je treba takva vprašanja naznaniti po predpisu, preden se predlože, in da zato se more sedaj odgovoriti. Poslanec Curzon je tudi vprašal, ali je res, da pripravlja D'Annunzijo napad na Črno goro. Podjalnik za zunanje zadeve je odgovoril, da je sicer dobil o tem nekatere vesti, toda brez uradnega potrdila.

Uhmatum Mehiki. WASHINGTON, 29. (S.) Ameriški državljani Wallace je bil umorjen pri Tampicu; smatra se, da pošljejo Zedinjene države vsled tega umora, ki se je izvršil po zahtevi konzula Jenkinsa, kateri je še vedno v ječi, uhmatum Mehiki.

V Mehiku je mir. LONDON, 29. (S.) Iz Mehika poročajo: Vesti o bojih v Mehiku so neutemeljene. V prestolnici vlada mir.

Svicarski točaji. ZENEVA, 28. Lira 45.—; marka 13 1/2; krona, nova 4'30, stara 3'90; angl. funt 22'19; franc. frank 56'92 1/2; amer. dolar 5'48 1/2.

Gordijski voz. Kakor gordijski voz čaka jadransko vprašanje že leto dni svojega Aleksandra, da bi ga rešil in tako spravljal s pota problem, ki ne razburja samo dveh narodov, italijanskega in jugoslovanskega, ampak celo Evropo, ker je tudi ona sama zainteresirana na njegovi pravilni rešitvi. To vprašanje je doživelo na pariški konferenci že vse mogoče faze, v najrazličnejših stadijih dozorelosti ga je stikalo svetovno časopisje, a vendar je še danes zavito v tako temo, da mu nihče ne vidi pravega lica.

Ko je Italija stopila v vojno, da se reši trna, ki ji je dolga leta tiščal peto, so menili njeni državniki, da je prišla ugodna prilika. Računali so gotovim porazom Avstrije, a ne predvidevajoč njenega notranjega poloma, so sklenili v Londonu znani dogovor, po katerem naj bi bila njena moč na jugu vsaj za toliko okrajšana, da bi bila varni v lastni hiši in bi smeli igrati v Srednji Evropi in na samem jugu brez skrbi ulogo, za katero so se smatrali poklicani. A usoda, ta hudomušna gospodovalka življenja, je odločila drugače! Italija je sicer zmigala, a poražena Avstrija ni po zaslugi njenih svobodoljubnih narodov več vstala.

Na njeno mesto je stopila nova država, sicer ne tako močna in bojaželjna kakor stara vojska monarhije, a vendar samozavestna — država SHS. Ze ta moment je zadostoval, da se je jadransko vprašanje za hip zazabalo v negotovost in se je vsakdo radovedno vpraševal kaj bo. Trdni temelji, na katerega je bilo naslonjeno, se so izpodkneklili kar sam od sebe in od takrat je slo delovanje diplomatov v nasprotno smeri. Wilson, ki ni bil nikoli podpisal londonske pogodbe, je stal na etališču samoodločbe; Italija, ki ni predvidevala takega konca vojne, bi bila rada svoj osvojevalni program še bolj razširila; Anglija in Francija sta stali na podpisani londonski pogodbi.

Dolg je bil boj, ki so ga bili diplomatje za uveljavljenje svojih nazorov in, upajoč na ugodno in hitro rešitev problema, je Italija skušala doseči med njim in drugimi svetovnimi vprašanji stik, kar se ji je v načelu tudi posrečilo. A le v načelu, kajti danes so največja evropska vprašanja že rešena, glavni bremen konferenčnega dela, mirovni pogodbi z Nemčijo in Avstrijo, sta tudi odpravljeni; le jadransko vprašanje je ostalo v nekaki megli, iz katere mu ni nikakor mogoče vstati. Londonska pogodba je, po volji Wilsona, izpremenjena v toliko, da odpade iz italijanskih državnih meja vsa Dalmacija z otoki. Oficijelna Italija je bila tedaj že popustila od svojega prejšnjega programa, vendar ne še v toliko, da bi se bili približali italijansko-jugoslovanskemu miru.

Ta korak je seveda razburil vse nacionalne šovene, ki so zagnali krik in vik ter končno povzročili padec tistega Sonnina, katerega so še pred nedavnim slavili kot velikega državnika. — Menjali so se tedaj politični akterji in njim se je na lastno pest pridružil D'Annunzijo, ki je hotel s svojo okupacijo Reke pognati oficijelno in neoficijelno Italijo na kolovozne skrajnega imperijalizma. Pri diplomatski mizi je našel svojega tolmacha v Tittoniju, spretnem diplomatu, cenjenem v francoskem in morda tudi angleškem svetu. Kompromisni predlog, s katerim je hotel ta popravit Sonninovo zmoto, je pa našel trd odpor v Wilsonu. Posledica tega neuspeha je bila naravno njegov padec, ki ga skuša Italija maskirati na razne načine. Jadransko vprašanje se vrača torej v meglo negotovosti. Kam za-

plava sedaj, ni mogoče točno prerokovati. Ali naj se reši po željah akrajnih nacionalistov in njih vročekrvnega ekspozenta D'Annunzija? Dvomimo. Vse svoje upe naslanjajo nacionalisti na boj republikanske opozicije z demokratsko skupino ameriškega senata, ki je v eni izmed zadnjih svojih sej odločil razpravljanje o ratifikaciji mirovne pogodbe z Nemčijo. V tem vidijo precejšnje omejitve Wilsonovega vpliva v Ameriki in tudi izven nje. V koliko je njih sodba pravilna, je vprašanje bodočnosti, vendar naj opomnimo, da je navzkrižje republikancev z Wilsonom le bolj notranjepolitičnega pomena, ker je blizu rok, ko poteče njegova predsedniška funkcija, in zdi se nam povsem naravno da sranke izrabijo vsako priliko, ki se jim morda nudi, da dosežejo oblast v državi. Sicer pa ni senat mirovne pogodbe zavrel, ampak jo je le za hip odložil. Kako na negotovih nogah pa je vse to njih računanje, razvidno že iz dejstva, da vse italijansko časopisje ob odhodu novega voditelja italijanske mirovne delegacije, sen. Scialoja, samo nestrno ugiba o poti, ki jo ta diplomat ubere v Parizu! Ali bo široka cesta skrajnega imperijalizma, ali pa le ozka pot skromnega kompromisa?

Pričakujejo dogodkov, ki se imajo razviti, napejajo italijanski nacionalisti vse svoje moči, da bi pripravili oficijelno Italijo k samostojni akciji. Pohod D'Annunzija v Dalmacijo naj bi bil nekak preludij za to. Koliko moči imajo za tako vojno aventuro, je vprašanje, ki se ga počemo dotikati, ker bi nas zavedlo predaleč!

Mislimo pa, da gordijski voz jadranskega vprašanja ipak končno najde — svojega Aleksandra...

Po Franc Jožefovi cesti. (Dopis.)

V Ajdovščini je bila med vojno zgrojena krasna nova cesta, tako krasna, da so postavili ob njenem koncu spominski ploščo, na kateri se je nekoga dne zablestel napis: Franz Josefs-Strasse. Vem, da se čudite cesti in napisu, toda naš narod je ni ne želel ne pričakoval, ampak po božji anilošti je dobil tako vladarja kakor njegovo novo cesto.

Siroka je bila in vezala je tedaj najprometnejši del našega trga, železniško postajo in mčna skladišča z našo živahno žilo dovodnico, železno cesto, prav ob točki, kjer se je blestel nasproti drugi cesarski napis: K. u. k. Militärriedhof.

Čudni časi so bili tedaj in vse polno je bilo znamenj in dogodkov, ki so nas pripravljali na nekaj posebno visokega in imenitnega; je Franc Jožefove ceste, odkrito rečeno, nismo pričakovali.

Jeli smo razmišljati in iskati cesarskih anekdot. Mar je prišel vladar v naš skromni trg ob času, ko je bila otvorjena vipavska železnica in je izstopil tu na naši postaji, kar treba ovekovečiti s cesarskim imenovanjem nove ceste? Ne, niti ob tej priliki niti nikdar poprej za nismo videli med nami mogočnega, prevzetega vladarja. Šele vojna napoved Srbiji in vojna napoved Italiji ga je približala njegovim narodom in mu ustvarila v srce njegovih podanikov najraznovrstnejše spomenike.

Bival je med nami najprej v podobi podpolkovnika Langerja, o katerem je skromna, a zavedna Ajdovščina pač vedela, da sovraži iz dna duše vse, kar je slovanskega — jugoslovanskih pesmi n. pr. ni mogel čuti — ni pa smatral, da poveljuje baterijam z 42 centimetarskih topovi, s katerimi je kralja potem oblegel v Belgiji Liege in Namur. Po njegovem odhodu v prvih dneh mobilizacije je cesar bival med nami v podobi raznih nemških stotnikov, ki so hoteli kar poobestiti naše narodne župane, kakor je to zahtevalo vojskovo ustno izročilo za vse sluhoče nepokorščine v vojnih časih in v sovražni državi. Nadalje je živel v naših srceih in v sovražni državi agentov in podlih vojnih ovaduhov, radi katerih so naši najuglednejši ljudje ječali cele mesece v zaporih ali pa uživali vsa vojna leta trpkost konfinacij. Nekateri od teh so že prejeli zasluženo plačilo. Tako se je pripravil dan, ko je imelo ostati njegovo ime nezbrisno med nami, vklesano za vse večne čase v kamen s častjo javnega napisu: Franz Jožefova cesta.

Ob takih priklakah je pri nas starodaven običaj, da se udeležijo počastitve in proslave vsi mrodajni činitelji. Običinski zastop, namernodajnejši med njimi, se sestane k izredni slavnosti seji, pri kateri župan naglašja izključno in nedotakljivo pravico občinskega zastopa, da naziva ceste in trge z imeni, ki so narodno najdražja in da se s tem izkaže hvalečen nožem, ki imajo za narod prav posebno velike zasluge in ki se jim narod ne more oddolžiti drugače kakor da jih imenuje takorekoč za večne in nesmrtnne častne tržane. V slučaju, da ima vladar take zasluge in da velja počastitev njemu, tedaj je potrebna še posebna vloga, prošnja na kabinetno pisarno Njegovega Velikanstva, da milostno blagovoli sprejeti omenjeno počastitev. Nato šele se sklep izvrši v zvezi z veliko otvoritveno slavnostjo, katere se udeležijo vsa narodna društva, tako da pride do soglasnega izraza vdanosti in hvaležnosti naroda.

Ne vem, kako in zakaj da je odpadel ta starodavni običaj o priklakah, ko se je otvarjala Franc Jožefova cesta. Čudni časi so bili in sama od sebe je prišla počastitev ter se zablestel napis: Franz Jožefova cesta kakor v zasmeh naši samopravni pravici in našemu čustvovanju.

Od tega dne se je vse nekako izpremenilo. Narod in Franc Jožefova cesta sta si stala nasproti: prvi užaljen in do dna ponižan, druga kakor viden znak nevidnega sovraštva, postavljenega za vse večne čase med vladarja in narod.

»Pa?«

»Pa — pa — oh, vse je izgubljeno. Gospod Tabi ga je odgnal po noči v vojake. Ni ga, ni glasu o njem. Morda so ga ranili, morda je o Bog! — mrtev, mrtev.« in v dekle si je pokrilo z rokama obraz ter se spustilo v glasen jok.

»Ali ti je mladenič drag?«

»Ali mi je drag? Oh! Za Bogom najdražji na svetu! Vi ne poznate tega, vaše srce še ni našlo ljubega.«

Sofija je na lahko zardrhtela in zardela.

»Tega ne pozna nikdo, komur se ni zajejlo v srce. Tudi jaz nisem poznala; vedno sem mislila, da se ljudje ženijo iz navade. Ali sedaj, ko sem ga izgubila — sedaj vem, kako je, ko ti je možka glava prirasla k srcu, da ne moreš jesti, ne piti, ne delati, ne spat, ne Boga moliti, ne da bi mislila nanj. Bog, Bog! Kaj sem bednica zagrešila, da je ravno mene v očigled sreče doletela taka nesreča! Oh, sestra moja!« je zajela Jana, izpobzavši se popolnoma, ter je s svojima prijela Sofijino roko, »kako poznaš Boga, pomagaj!

»Z Gjurom Mogaicem, svobodnjakom iz

Vojni orožnik je hodil po cesti noč in dan in vršil, ne vem, ali častno ali varnostno službo, in nemo je proklet vsakdo, kdor je moral mimo, cesarja in njegovo cesto.

Ubogi črnovojnič je vozil po njej topove in strelivo, spominjal se s sovraštvom v duši njega, ki ga je častil napis na plošči in ki je bil kriv nezmerne gorja. Že prestanega in že neprestanega. Za Srbom največji trpin v svetovni vojni, ubogi ruski »volnoptennije« je moral tu nakladati strelivo, gladi umirajoč in boreč se sam s seboj v svoji vesti, če o nakladanju streliva ne greši proti domovini in zaveznicom, pogledal napis in ogorčeno pošepetal tovarišu: Da čort vziploti!

Prokleta in solz in srda polna je bila od začetka in zato ni čudno, da se je tako kmalu izpolnilo prokletstvo na Franc Jožefovi cesti.

Niso poročali časniki o tem, ker niso smeli, a vendar se je naglo raznesla novica po deželi, da so se dne 24. junija 1918. razletela v zrak vsa vojska skladišča v Ajdovščini in da je silna eksplozija izpremenila v tužne ruševine tudi del našega trga. Največje granate so telele, razpočene ali nerazpočene, ure daleč in daleč odvedle tudi od vseh prokletih napisov Franz Josefs-Strasse, za katerim ni ostalo niti najmanjšega sledu.

Naš trg si ni bil opomogel in si mora še celiti prizadete rane. Vzpostavljena pa je že marsikaj in dobile so nova čudovito zveneca nazivanja vse ceste in tudi naš nekdanji Lavričev trg — brez imena pa je ostala še danes nekdanja Franc Jožefova cesta.

Pozabljemo je ime, ni pa pozabljena trpkost in bridkost. Samotna in kakor zokleta stoji še danes brez prometa med groznimi ruševinami. Le en sam je, ki hodi še po Franc Jožefovi cesti...

Živila aprovizacijske komisije za teden od 1. do 6. decembra 1919. (Prečiščne se št. 23 živilske izkaznice.)

Naznanja se kupovalcem in prodajalcem v okolici, da veljajo spodaj navedene cene živil za prodajalne v mestu in za one v okolici; kritelj te določbe se bodo najstrožje kaznovali.

Bela moka: 50 dkg po 70 stotink kg.

Testenine: 1 kg po 1'40 lir kg.

Riž: 1 kg po 1'40 lir kg.

Sladkor: 15 dkg po 4'75 lir kg.

Kava: 10 dkg po 12'— lir kg.

Prvovrstni olje: 25 cl po 5'70 lir liter.

Losos: v posadah po okoli pol kg po 2'25 lir posoda na izkaznico.

Sir: 5 dkg po 9'20 lir kg.

Okajana ameriška gnat po 5'60 lir kg.

Klikorija po L 2'20 kg; ekstrakt holandske kave v zavojih po 60 g, po 50 stot. zavoj; kavin surogat »S. Giusto«, v zavojih po 200 g, po L 1'50 zavoj; leča po L 2 kg; slanina po L 8'40 kg; trebušnica po L 8'40 kg; kis po L 1'40 kg; kondenzirano sladko mleko marka »Mercurio« in marka »Nutrice« po L 2'90 posodica; kondenzirano nesladko mleko, marka »Colombo« v posadah po 1 kg po L 3'75; sveče po 30 stot. komad; milo v komadih po okoli 210 g po 80 stot. komad; kakao v prahu po L 14'— kg; Severno-ameriška mast po L 10'40; muškatovi orehi po 20 stot. komad; belo milo »Marsiglia« v komadih po 50 dkg L 2'15 komad, kristalizirana soda po Lir 1'— kilogram; suha polenovka po Lir 9'— kilogram; sardine v oljčnem olju »Arrigioni« v skatljah po 1/2 kg po L 1'35, 1/2 kg po L 1'85 in »Excelsior« po 1/2 kg po L 2'70 skatljaja; fileti v olju »Excelsior« po 1/2 kg po L 1'30 skatljaja; marmelada po L 5'20 kg; Kitajski čaj po L 20'— kg; poper po L 10'— kg; pimenta po L 9'— kg; jamež po L 8'— kg; zabela »Forragioni« po L 8'— kg; žgan jemen po L 1'60 zavoj; kavina zmes po 50 stotink zavoj; hranilna moka za otroške po 60 stotink zavoj.

Samo na odmerek. 50 dkg fižola na osebo in teden po 2'25 lir kg; 5 dkg mešanega masla na osebo in teden po 10'40 lir kg.

Kupovalcem, ki so vpisani pri prodajalnah aprovizacijske komisije, se bodo proti predložitvi živilske izkaznice lahko razdeljevali dnevno in poljubno tudi naslednja živila:

Na ribji tržnici: namočen, polenovka po L 4'80 kg.

Živila, ki se razdele posetnikom ubožniških izkaznic: slakor, kava ter vsa živila, ki se morejo poljubno kupiti.

Prodaja kruha načasne izkaznice.

Tisti, ki nimajo v Trstu stalnega bivališča in ki imajo časne izkaznice za kruh (izkaznice za tujece), ne bodo mogli kupovati svojega odmerka kruha v vseh pekarnah, temveč samo pri pekih, ki sami pečejo kruh. S tem se opozarjajo tudi vsi razprodajalci kruha, da se odvzame pravica do nadaljne razprodaje kruha onim, ki bi se ne držali teh določil.

Menjanje pekarn.

Vsakemu posetniku krušne izkaznice je dovoljeno menjati pekarno. Zato pa mora oddati svojo tozadevno izkaznico v izbrani pekarni; v interesu pekarnarja je, da poskrbi že istega dne za vpisanje novega odjemalca v lastno listo pri Uradu za živilske izkaznice, v ulici della Valle 3, da more že naslednji dan dobiti odgovarjajočo množino kruha, oziroma moke.

Izdajanje novih petrolejskih izkaznic.

V tem tednu se razdele nove petrolejske izkaznice št. 54 za nakup pol litra petroleja. Pravila glede nakupovanja petroleja z novimi izkaznicami in kontrole izkaznic so ista, kakor je bilo že prej objavljeno.

Razdeljevanje petroleja.

Izkaznice št. 53 so veljavne do 1. decembra; prodajalci morajo prinesiti te izkaznice na kontrolni urad najkasneje do torka 2. decembra.

Cene: za mesto 1'20 lir za liter; za predmestje in okolico 1'25 lir za liter.

Noviči se pozivajo vsi razprodajalci petroleja brez izjeme, da postavijo na vidnem mestu v trgovini tablico s cenami petroleja.

Menjanje prodajal.

Vsak posestnik živilske izkaznice sme menjati prodajalno; zato pa mora pustiti svojo izkaznico v izbrani prodajalni, katera poskrbi za prepis pri uradu za živilske izkaznice v ulici della Valle 3 in za kontrolo pri kontrolnem uradu aprovizacijske komisije (v prosti luki, trgovinski osek).

(Dalje.)

Slovensko gledališče v Trstu. Sezona 1919-20. Danes popoldne točno ob 15.

Madame Bonivard. (Klofuta za 100.000 frankov.)

Burka v treh dejanjih; spiska Alexandre Bisson, in Ant. Mars. Režiser Marij Šila.

33. predstava. Sezona 1919-20. Nocoj točno ob 20.

Anfisa. Drama v štirih dejanjih, ruski spiska Leonid Andrejev, preloži Iv. Vovk. Režiser Marij Šila, Anfisa Pavlovna; gđ. Vovkova; Fjodor Ivanovič Kostomarov; g. Šila. Nastopi celi ansambel.

Cene: Sedeži v prtiličju: Prvih sedem vrst po 4 L; ostalih osem vrst po 3 L. Sedeži na galeriji po L 2'50. Stojišča v prtiličju L 1'50, dijske in otroške vstopnice (za otroke do 12. leta) L 1. — Lože L 20.

Domače vesti.

Pogreb Mateja Laha se je vršil včeraj popoldne — tih, skromno, kakor je pač naloženo od sedanjih časov — vendar pa v znamenju velikega spoštovanja in ljubezni, ki ju je bil pokojnik deležen v obliki reči, in kakor ju uživa vsa njegova družina. Udeležba je bila za sedanje vse ogromna. Kar je v Rocolu postonega in našega, je izkazalo pokojnemu zadnji hkrabv in znak hvaležnosti za vse, kar je dobrega storil za svojega bližnjega in za stvar svojega naroda. Bilo pa je žalih gostov tudi iz mesta in druge okolice. V imenu političnega društva »Edinosti«, ki mu je bil pokojnik zanesljiva opora v vseh vikanjih, sta prišla dr. Edvard Slavik in M. Cotič. Izpreved, ki ga je vodil županik Germek ob asistenci dveh duhovnikov, se je pomikal od hiše žolosti v Rocolu do cerkve sv. Vincenca, kjer so duhovniki opravili žalne čeredbe; potem pa so žalovalci na vozovih spremljali Mateja Laha na kraj večnega miru. — Pogreb je privedel Prvo pogrebno podjetje z. Subbia; prispoto, a dostojanstveno.

Slavni cenzurji. Cenzura ima, kakor vsaka druga država ali vojska oblasti, svoje predpise, katerim se mora pokoriti. Ne dvomimo, da ima tudi tržaška cenzura take predpise, ki prezeleto.

Kaj mislijo oblasti doseči s takim postopanjem, ne vem; verna pa, da to postopanje ne zadeva samo nas, ki pisemo list, temveč tudi ves jugoslovanski narod na zasedenem ozemlju, v katerem imenu pisemo: udarec, ki zadene nas, zadene tudi njega — Kakšne občutke in razpoloženje povzročijo v našem narodu tako postopanje z ednim njegovim dnevnikom, je drugo vprašanje, o katerem nečemo danes razpravljati. — Dodker izvršuje cenzura naredbe višjih oblasti, izvršuje svojo dolžnost. Protestirati smo in bomo tudi nadalje proti tako nasilnemu postopanju z našim listom, ne da bi niti oddale misli zaradi tega napočiti cenzurne organe kot take. Današnji slučaj je drugačen: V predvčerajšnjem »Edinosti« smo objavili med domačimi vestmi vest pod naslovom »Sursum corda, internati«, kar pomeni »Kvš« srca, interniranci«. Cenzura oam je članek zaplenila, kar ni sicer pri nas nič nenavadnega, ter nas zato tudi ni zelo presenetilo. Presentno je pa, ko smo čitali isti članek, seveda v italijanskem jeziku, v večernem »Lavoratoru«. Naš dopisnik je brzokone predvideval, kaka usoda čaka njegovo vest v »Edinosti«, in je poslal za vsak slučaj isti dopis istočasno tudi »Lavoratoru«, ki ima, v kolikor je nam znano, kakor vsi drugi tujkajni italijanski listi, drugačo cenzuro. »Lavoratore« je priobčil dopis pod naslovom »Iz grašč Sv. Justa«, in cenzura se ga, seveda, ni doteknila. Posledni smo ta dopis v včerajšnji številki našega lista, kar vprašanje internirancev zanima v prvi vrsti naš narod, ki je vendar edini pri stvari prizadet. In glej čudo: Isti cenzor, ki nam je v predvčerajšnji številki ta dopisje popolnoma pobelil, se ga v včerajšnji številki ni doteknil, kar je čital takoj za naslovom »Posnemamo iz večernega »Lavoratora«... Gospoda, ali ni tako postopanje, da ne rabimo luščega izraza, otroče? Marij mislite, da s tem izbršete delstvo, da se nahajajo na tržaškem in drugih gradovih jugoslovanski interniranci iz zasečenega ozemlja, ki žive v naravnost vnebovpišnih razmerah? Ali pa imate nalog, da biete sami sebe po zobeh: da dovoljste dmes, kar ste včeraj prepovedali? — Včerajšnji slučaj ni pri našem listu prvi, in to je zelo značilno. Čas bi že bil, da se naredi konec takim razmeram. Ne zahtevamo milosti, zahtevamo svojo, našega naroda pravico!

Druga obletnica dr. Krekove smrti dne 8. okt. 1919. Je šla mimo nas — ne da bi se je spomnili — kakor plavalček oblak. Veliki dr. Krek je znan širom slovenske domovine kot politik, organizator in sociolog; manj znan pa je kot slovenski pisatelj, oz. dramatik, ki nam je spisal veliko število iger. Izmed teh je »Sveta Lucija« — ki ni legendarna igrja, ampak verskosocialna drama — najbolj karakteristična, ker veje v njej pristni kmetski duh s krepkimi izrazi. To igrjo ponovi drugi Zvezza »Marijin dom« danes, 30. nov.,

čana ni ta izraz nikakršen barbarizem, še manj pa za poštenega socialista. Saj vsak pristni Tržačan ve, da je vsaj po krvi, če že ne več po besedi, vsaj toliko Slovenec kakor Lah in da kot takšen ne more pozabiti »svitka«, ki si ga popravlja na glavi »mleker'ca«, ko jo zama povprašujemo po »smetani« bodisi v italijanskem ali slovenskem tržaškem narečju. Hoteli ste, gospoda, soditi malo bolj staroveški, da ne rečemo buržoazijski, kakor potomci nekdanj v kulturi tako vzvišenih Rimljanov, ki so prezirali vse ostale narode kot »barbarje«; oprostimo vam to pozor, ker jo razumemo. Toda povejte nam, zakaj je ta lokalna tujka, ta tržaški barbarizem »svitek« nekaj grozovitega, pravi — »barbarismo terribile«? Saj rabite vendar sami vsak dan toliko tujk, nemških, grških, francoskih, angleških, ki jih navadni zemljani komaj razumemo; zakaj niso te tujke za vsa tako grozoviti barbarizmi kakor naša slovenska beseda?

Sollivani urad (ul. Torre Bianca 39) javlja priznanim strankam, da je dobil snovi vesti, da vlak, ki je imel oditi v torek, 2. decembra, ne odide še te dni. Upa se doseči, da vlak v kratkem odide, kar se pravočasno naznani v »Edinosti«.

Srečni, ki bivate v tujini; gorje nam, ki smo obsojeni vdihavati zrak tega okuženega ambienta. Tu umiramo, umiramo eden hitreje, drugi počasneje. Vsa Rusija je v agoniji. Ruska civilizacija umira.

To je izbruh ljubečega sroa, ki se krči v strahu, da mu domovina propade.

Politična vrednost teh besed, se danes ne da še določiti, kajti vesti, ki prihajajo od tam so pre malo zanesljive. Boljševikom so pred kratkim očitali, da so zakrivilji smrt Andrejeva, pozneje so zatrjali časopisi, da Andrejev sploh ni umrl.

Drama »Anfisa« je bila v Italiji prvič vzpizorjena pred desetimi leti v Milanu, a brez uspeha. Pozneje jo je sprejela javnost v Italiji z navdušenjem, a najbrže je vsled njenih velikih odskih efektov. Notranje vrednosti dela ne bo mogel ta narod Verdieve muzike in D'Annunziovega frazstva nikoli pojmiti. Med italijansko in rusko dušo je prevleklj prepada, da bi se deli prestomiti. In ta prepada se v vseh panogah umetnosti sledi od dne do dne bolj. Medtem, ko se ruska umetnost dviga, se italijanska baha z ostaniki nekdanje veličine. V četrtki se je »Anfisa« prvič v slovenski vzpizorila na našem odru. In kar se rečeno zgodilo v dobrem prevodu. (Dramo je prevedel Ivan Vouk). — Izgala se je v splošnem z razumevanjem in s toploto. V prvem dejanju so igralci igrali v nekaki plašni negotovosti, ki je pa v ostalih dejanjih izginila popolnoma.

Gđc. Voukova (Anfisa) je prestala krst. Popolno razumevanje vloge ji je pomagalo interpretirati Anfiso konsekvntno od začetka do konca. Anfisa, ki nam jo je ona kreirala je bila duševno močna ženska, ki nije bož, se zvia in končno podleže močnejšemu. Ker pa je bil Fedor podan, kot slabik, ki postane v drugem dejanju brutalen, v četrtjem »Lepo včino« jokav, zaradi tega je trpela ubranost igre.

Ceravno je pravzaprav Fedor glavna oseba v drami, je vendar stala Anfisa ves čas v ospredju. Gđc. Voukova ima nmično šgro obraza precej v oblasti (tu pa tam je bila igra njenega obraza sicer pretirana); in ako bi ji bilo tudi telo tako prožno, bi bila njena kreacija povsem in vsakogar zadovoljiva.

Vsekakor pa: resnemu stremjenju in pozorni prizanjanje, kajti Anfisa je aloga, ki si jo bodo izbirale najboljše igralka za svoje častne večere.

Sašo je igrala gđc. Mezgečeva, slededno enako dobro v vseh dejanjih. Ninica je bila v zadnjem dejanju mnogo boljša, kot v prvem. Vsi ostali dobri. Najboljše podzno je bilo drugo dejanje.

Se to: Veristično igranje ni večeno lepo. Grglja-joči glasovi umiraločnega v zadnjem dejanju niso bili estetični. Andrejev si je morda nalašč izbral cikankali, da bi si prihranil nelepo agonijo umiraločnega.

V zadnjem dejanju je bil lep prizor med Anfiso in babico, ki v tej drami simbolizira vest.

Dvorana skoro polna. Lože prazne! Zakaj ne odpravi gledališko vodstvo tega nepotrebnega luksusa? Sedežev na galeriji itak primankuje. Naj se razširijo! Za gotove pričke se lože lahko zopet postavijo, eventuelno celo pomnože! — R.

Angleški in francoski tečaj. Kakor že že bilo javljeno se otvorijo ta teden večerni tečaj za angleški in francoski jezik. Ponk se vrši potom direktne, praktične konverzacije, med katero se bo učila tudi slovniča. Vpisuje se vsak dan od 18 do 21 v prostorih »Glasbene Matic« v poslopu Narodnega doma, ulica Galatti 20, I. nadstropje, druga vrata na levo. Otvorijo se tudi tečaj za deco od 16 do 17 ure. Z ozirom na važnost poznavanja teh dveh velevažnih svetovnih jezikov, in posebno pa z ozirom na to, da je sedaj mnogo naše dece brez šole, se gorimenovani tečaj naj- topeje priporočajo.

Razna živila in drugo blago. — Jestvine. V trgovino Magdalene Tomazič v ulici Colombo so vdrlj neznanj attovi in ukradli za 1900 lir jestvin.

— Kozna. Antonu Vecchiću so odvohli neznanj iz hleva pri Sv. M. M. Zg. 474 kožo, vredno 430 lir.

— Vno. V krčno Ane Redvešek pri Sv. M. M. Zg. 397 so prišli v odnosnosti krčmarice nepoznani pivci, ki so se pošteno napili najboljšega vina in se preskrbeli tudi za nadaljnjo pot s sodom vina, vrednega 240 lir.

— Zagrnjala. Stanovanje Josipa Mozetiča pri Sv. M. M. Zg. 411 so obiskali v odnosnosti gospodarja neznanj postopaci ter vzeli z dveh oken zagrnjala, vredna 300 lir.

— Zlaterna. Snovi so odprli neznanj lopovi s ponarejenimi ključji prodajalnici Elvire Pitke na Acquedotto 12 in ukradli nekaj zlatih predmetov, vrednih 240 lir.

— Perilo. Josip Sussach, star 41 let, stanujoč v ulici del Rivo 4, in Anton Crisai, star 31 let, stanujoč v ulici Media 19, sta v odnosnosti Rozalje Fabbro prišla na njeno stanovanje in si naložila v vrečo precej perila ter odšla. Ta dva znanca pa nista imela sreče, ker so ju orožniki aretirali med potjo, ko sta se vračala z omenjenega stanovanja, v ulici dell'Instituto.

— Jajca, čokolada in slaščice. Andreju Fabianu so minulo noč ukradli iz njegove prodajalne na Belvederu več jajc, nekla čokolade in slaščic; Fabiani tri škodo do 600 lir.

— Tekba in znanke. Teodori Sbragher, ki ima prodajalno na Belvederu, je z znanakla precejšnja množina tobaka in nekoliko znanik, v skupni vrednosti 1000 lir.

Tatvina v odvetniški pisarni. Včeraj so prišli v pisarno odvetnikov dr. Premerja in dr. Okretiča v ulici Macchiavelli 15, I. nadstr. s pomočjo ponarejenih ključev tatovi in ulomili blagajnico, iz katere so vzeli 3500 lir, 10 zlatih desetkronskih bankovcev in zlato zapesnostico. Ulomiti so hoteli tudi blagajnico v sobi dr. Premerja, kar se jim pa ni posrečilo; nato so stopili v Okretičevo sobo, v kateri so pokradli iz odprtih predalov nekoliko cigarec. Delali so prav hitro; iz sledi, ki so jih pustili na poti in ki so bile fotografirane, se da sklepati, da so bili bosonogi.

Poključen samoumor. Rudolf Zerjal, stanujoč na Acquedotto 83, si je radi družinskih razmer pre-rezal vrat z britvijo. Oddehali so ga nemudoma v mestno bolnišnico. Njegovo stanje je zelo nevarno.

Književnost in umetnost.

»Anfisa«. (K četrtkovi premijeri.) Leonida Andrejeva prštevano k največjim ruskim pisateljem. Sila njegovega ustvarjanja dosega, radirnano izbiranje njegove umetnosti presega celo dela velikega Gorkoga. Gorki je spoznal prvi visoko vrednost Andrejevega perasa; pet let ga je skoro izključno sam popriral, materielno in moralno. V teh letih miru in brezskrbnosti je Andrejev ustvaril dela, ki so mu pomagala do sedanje slave in materielne neodvisnosti. Prvo delo, ki je bilo tekmecev je sklaša politično »Anfisa« čas. Medtem, ko se je Gorki postavil na stran boljševizma, je ostal Andrejev v socialističnem revolucionarnem taboru, kateremu je prepustil velik del svojih ogromnih zaslužkov. Znano je eno njegovih pisom, ki ga je pisal v Rim nekemu ruskemu pisatelju; to pismo nam jasno kaže, kako se je zrcalila sedanja Rusija v njegovih očeh.

»Stranjenjem se izpoveduje.« piše Andrejev, »sli edina misel, ki me muči dan in noč, edina moja želja je zapustiti to veliko blaznjo, ki se imenuje Rusija. Naša velika revolucija se je klaverno ponesečila. Mesto tje trdnjato rebelni sužnji, konvulziji blazneži, makabrski ples divjakov, ki se oblačijo v revolucionarni obleko. Pobijati to blaznjo je danes še brezmišlno, da nemočede.

Gospodarstvo.

GOSPODARSKE POTREBSČINE.

Jabolka, po 2 L kos primerna za naša tla in obnebe ima na razpolago naša kmetijska družbi. Pri nas se vse pritožuje, da jabolko ne uspeva, da pada sad rano z drevesa, ali pa da ga burja skladi. Ako opazujemo taka drevesa, vidimo da so ista popolnoma zanemarjena. Da sadje odpada iz drevesa krivo je to, da se ne pokončuje sadnih škodljivcev. Cvetoder, pedic, glogov belin in taki mrčesi so glavni krivci, da sadje ne uspeva ali da popada rano z drevesa. Sto in stokrat se je že govorilo in pisalo o teh škodljivcih, ako se pa nikdo ne zneni zanje, je naravno, da sadje ne more uspevati. Imamo tudi bruske, marelice, bosanske češnje itd.

Veliko škodo in nadlego delajo v poslednjem času poljske miši. Pred vojno se je s prav dobrim uspehom vporabljal proti istim mišim tefusin bakel, katerega pa sedaj ni dobiti. Pač pa izdeluje lekarna Med v Vipavi uspešen strup za miši. Seveda vsa ta sredstva je malo koristijo, ako se ne izvaja boj proti mišim solidarno, za kar bi morale skrbeti občine.

Naša družba bo potrebovala v prihodnjem letu velike množine semen detelje, pese, repe, redkve, redkvice, spinace, radčiča, salate itd. Vabimo člane, katerim ostane kaj letošnjega semena, da nam javijo, koliko bi nam ga mogli odstopiti.

Cepljenih trt glasom vladnega obvestila ni mogoče dobiti niti iz tukajšnjih niti iz italijanskih državnih nasadov, ker jih sploh ni. Tvrška Fratelli Sgaravatti Lanara — Padova jih prodajo po 10 Lir za 100 in bilje po 20 Lir za 100 komačov na mestu; vrtnice v obliki nizkega grmiča stanejo po L 1.50, polusteblo L 6, visoko po L 8 kos. Kje so pa prevozni stroški? Bo pač treba, da si vzgajamo sami podlage za cepljenje trt in vrtnice ter da jih potem pocepimo. Torej na delo, da ne bo prepozno. — Cena superiata loko Trst iznaša Lir 28.30, žeplo ventilirano Lir 96—102, modre galice Lir 182—187. Troha je pa naročiti del vagon, drugače se ne dobi ničesar. Tudi pluge, šape itd. treba je naročiti v večji množini in skupno za vse nas ali društvo.

Gospodarski list ne more iziti, ker je pre malo naročnikov. — Naročnine naj se pošljejo kakor prej, na naslov »Primorski gospodar« v Gorici.

Vsa ona kmetijska društva in podružnice, ki so prijavile pristop k Tržaški kmetijski družbi, naj nam javijo kdaj in kje bi hotele imeti skupno zborovanje o konečni združitvi. Skupna naročila potrebščin pa lahko vpošljejo takoj.

Kmetovaki gorne okolice, ki so izraziti željo, da bi radi kupili odnate pegače in druga močna krmila, naj se javijo za to pri zaupnikih.

Kmečko razpravljanje bo prihodnje nedelje ob 16 na Kolonkovec v Konsumentnem društvu in sicer o predmetu: Kako naj se obvarujemo tatov in drugih škodljivcev.

DAROVI.

— Za »božičnico« so darovali sledeči gg.: Milonig, Plesničar, N. N. Rupnik Fr., N. N. po 3 L; Mihelič, »P«, Justina, N. N., po 5 L; Gržina, Zviter, Pestotnik, Lačen in Turk po 2 L; Krži-mančič 10 L; Katnik 50 L; Straus J. 25 L; Mar. Ferfolja 5 dol. in 20 dinarjev; ravnatelj »X« 10 dinarjev in 17 lir; dr. Ferfolja 10 dinarjev. — Odbor ženske podr. CMD se zahvaljuje tvrdki Ferfolji za brezplačne vozove in društvu pri Sv. Ivanu za brezplačen odstop stolice ob prišli Martinovega večera.

— Za paviljone na CMD Martinovem večeru so darovali gg.: Agneletto kugelj, Cvenkel slaščice, Zidar kugelj, Rybaf torto, Subotič biškote, družina Dolenc 2 pinči in buteljko likerja, Turk pecivo, Perhac pecivo, 2 buteljki krema marsala, 2 buteljki malinoveca, Bandel pecivo, Staré pcelvo, Ternovec pecivo, Košuta 12 buteljki vina, Drufovik cvetlice, Bidovec 10 klobas, Kovačević torto, 2 buteljki vina, tvrška Hlabec 2 buteljki vermuhta, 2 but. marsala, 2 but. grignolina, Štepančič giclati, Peric buteljko likerja, Čermelj oščico, Forcena šartel, Oščič kokose, Mirk cigarete, Plesničar salam in Milonig torto, Popovič veliko množino kruha.

Slavka Škrk
Slavko Žiberna
danes poročena
Trst-Divača, 30. novembra 1919.

ZIVNOSTENSKA BANKA
PODRUŽNICA V TRSTU
Ulica Pentecosso vogal ul. Nuova. — Lastna palača.
Dejniška glavica in rezervni zaklad K. C. št. 27.000.000
Najvišje izplačilo vsa brnina in menjalnice transakcija.
Uradne ure od 9.30-12.30 in 14.30-16

MALI OGLASI
se računajo po 10 stot. beseda Najmanjša pristobina L 1.—. Debele črke 20 stot. beseda. Najmanjša prisvojina L 2.—.

HISA 8 sob in hlev za živino, 5000 sočnjev zemljišča okoli hiše, cvetličnjak in druge slične narave, poljedelske priprave se prodajo za 60.000 lir. V hiši je voda in plin. Naslov pove ins. odd. Edinosti. 4404

SPOSOBNA šivilja se priporoča. Cene nizke. — Greta di sopra št. 276. 4405

LEPE punčke od 4 lir naprej in lističji kožuli »Alaska« za 140 lir, se prodajo. Greta Zgornja 276.

ISČE se izurjen slaščičar za slaščičarno v Gorici. Naslov pove ins. odd. Edinosti. 3342

V NAJEM se odda prazna soba vdovcu s sinom. Ul. Gatterri št. 35, V. levo. 4407

59 VAGONOV VINA, jako okusnega, imam na prodaj po zelo nizki ceni franko na vsako postajo po vsej Južniški Benečiji. Crno 10 do 14 stopinjsko L 190, belo 10 do 15 stopinjsko L 180, vsaka stopinja 20 vin. več. Naslov G. Koruza, Scorcola št. 271, Vila Gortan. 4406

NA PRODAJ je kozel švicarske pasme brez rog za plemo. Gregorič, Greta, Androna s. Fortunato. 4408

POSTREZNIČO išče majhna družina. Ul. G. Galatti 20, vr. 30. 4409

ZAKONSKE postelje, postelja z novimi vzmeti se prodajo. Massimo d'Azeglio 3, I. vr. 11, Kranz. 4410

PRODA se kolo ul. Romagna št. 26, od 8 do 11 pri vratarju. 4411

KROJACNICA Alojz Kukanja, ul. Raffineria št. 4, odključovana v Turinu za kroj in šivanje se priporoča slavnemu občinstvu za oblen obisk. 4413

ISČE se sposobna kuharica z dobrimi izpizicvali za Gorico. Obrniti se ul. Crociera 8, I. levo. 4414

PRODA se nov salon, blače in telovnik za visoko osebo. Ul. Caripson 16, III. od 12-14. 4412

ISČEM učitelja angleščine. Ponudbe pod »Takoj« na ins. odd. Edinosti. 4415

PRODA se lep modern kožuh in več lepih svilenih oblek in bluz. Ul. Commerciala 3, mednačstropje A. Rieger. 4416

ISČEM urarskega pomočnika; plačilo po dogovoru. Ponudbe je poslati na urarja Lado Petriča v Vipavi. 3339

PRODA se malo rabljena železna peč radi pomankanja prostora. Naslov pove ins. odd. Edinosti. 2728

KROJACNICA Avgust Stular ul. S. Francesco d'Asisi št. 34, III. je edina dobroznana krojačnica v Trstu. 3367

KAREL SIŠKOVIČ v Černemkaču išče poštenega sela, od 18-30 let starega, za prenašanje pošte po enkrat na dan iz Černezakaka v Klanec, Kozino in nazaj. Plača po dogovoru. 3336

FOTOGRAF A. JERKIC, Trst, ul. Roma 24. Gorica Corso št. 36 na dvoristi. P 711

NOV gl. sovir, črn, umetno izdelan, metalna plošča, križane strune, se prodajo po ceni radi selitve. Vrdeča, S. Čilino 541 prtil. levo vr. 9. 4400

SPRETNEGA urarskega pomočnika sprejme takoj pod ugodnimi pogoji Anton Vadnjak, urar, Ajdovščina. 3338

KUPUJEM VREČE in čunje. F. Babič, Molin grande št. 20. 4403

Zdravnik
Dr. J. Pertot
sprejema
od 8-9 zjutraj in od 2-4 pop.
v ulici G. Carducci št. 8
II. nadstropje.

HERMANGILD TROCCA, TRST
ul. Barriera vecchia št. 8
ima veliko zalogo mrtvaskih predmetov.
Venci iz porcelane in biserov, vezani z medeno lico, iz umetnih cvetlic s trakov in napis. Slike na porcelanastih ploščah za grobne spomenike itd. Najbolje konkurenčne cene.

PLES
pevskega društva »Zarja« v dvoranah »Konsumentnega društva« v Rojanu, danes zvečer točno od 19 do 24. ODBOR.

Bratje Gentili in Kržižmančič
ul. Mazzini 40 (vogal ul. S. Lazzaro)
Za prihodnjo sezono:
bogata izbor volne-nega biaga, barbenta moškega blaga, volnenih odej zaves in lastno izdelovanje vatiranih odej.

Oglase in osmrtnice sprejema inseratni oddelek Edinosti, ulica Sv. Franciška št. 20, prtiličje.

D. MRAČEK TRST
Corso 24, I. nadstropje
Ordinira od 9-12 dop. in od 3-6 pop.
Erezoletstvo izdiranje zob, plombiranje in umetni zobje

Stavbeno podjetje L. OBLAK in drug v Ilirski Bistrici

naznanja, da sprejema vsa v stavbno stroko spadajoča dela in naročila za stavbni material tudi v Rubežih št. 8 pri Matuljah (zaloga cementa). — Načrti in proračuni pri sprejemu dela, brezplačno. — Posreduje tudi pri prodaji in nakupu zemljišč in stavb. — Istotam se kupi stroj za zdrobljenje gramoza in peska, bodisi z motorjem ali brez njega.

V večjem kraju na Notranjskem ob glavni cesti oddam v najem, eventuelno prodam

prostorno hišo, s staro, dobro vpeljano trgovino,
z lepimi prostornimi skladišči in kletmi. — Pozicija zelo ugodna! — V hiši je pošta. — Zraven se odda event. tudi posestvo (ca 30 johov) in gospodarska poslopja. — Naslov pove inseratni oddelek Edinosti.

Istrsko vino
belo in črno
zajamčeno pristno se dobi v zalogi vina ul. S. Giovanni št. 8

Stev. 26/R/1919

Okrajno bolniška blagajna v Gorici
Na podlagi sklepa načelstva z dne 14. t. m., vabi svoje člane na **izredni občni zbor**

ki se bo vršil v nedeljo, 7. decembra 1919, ob 10 zjutraj v Gorici v tlagajniških prostorih, ul. G. Leopardi 6 I

DNEVNI RED:

1. Čitanje in odobritev zapisnika zadnjega rednega občnega zbora z dne 12. oktobra 1919.
2. Poročilo.
3. Zavarovanje družinskih članov zavarovancev (članov), § 9 zak. 20. 11. 17. št. 457, ter poslednja prememba blagajniških pravil.
4. Potrditev premembe 8. člena službene pragmatike in notranji red iz 1910.
5. Potrditev pokojninskih dok. čeb za blagajniške uslužbence (§ 27. odst. 3. pravil.)
6. Predložitev računskih zaključkov za leta 1914, 1915, 1916, 1917 in 1918.
7. Razne interpelacije in predlogi delegatov.

Za načelnštvo okrajne bolniške blagajne, v Gorici, 24. novembra 1919
Predsednik: G. POVODNICH, I. r.

Opomba: Gospodarji morejo biti zastopani na občnem zboru po svojih pooblaščenih uradnikih (§ 18 zak. 30. 3. 1898). Vsi delegati (toliko izvolje i od strani članov blaga ne, kolikor oni od delodajalcev, oziroma njih zastopniki — § 18) se morajo izkazati na občnem zboru z izkaznico (§ 29 odst. 7 at. 3 pravil.)

Srebrn denar in zlato
kupuje po najvišjih cenah
Albert Povh, urar, ulica Manzoni št. 17, vr. 2, prtiličje
Obvečen, pridem tudi na dom poni.

Umetno - fotografični atelje
Slike - povečanje - slike na porcel. ploščah, umetne slike v velikih oblikah.
Trst — ulica Acquedotto št. 27 — Trst
Pozor! — Govori se slovensko in hrvatsko-srbski! — Pozor!

LA MIGLIOR CREMA PER CALZATURE
Najboljše mazilo za ČREVLJE.
Italijanska tovarna **PROIZVODOV BRILL**
Podružnica v Trstu, ul. del Toro 10
Telefon 3172

G. PINO, zlatarnica-urarnica
Trst, Corso št. 15
Kupujem srebrne krone in goldinarje po najvišjih cenah.

Pozor!
Izdelujem vsa lasna dela iz česanih (mešanih) in rezanih las po najnižjih cenah. — Kupujem izčesane in rezane lase. **JOSIP KOLAKOVIČ**, brivec in lasničar — Ajdovščina. —

Avorium mazilo za čevlje American Wax črni in barvani vosek za čevljarje Voščilo za parkete Lederfett maščoba za usnje in konjske oprave, neprekosljiva marka
Edini pooblaščenec: **AVON & RUGO — Trst**
ulica Caripson 2 I ulica Coroneo 35
Narobe sprejema tvrška Deblasio & Dominis v Trstu ul. Molin grande 46

Za nakup apnenega karbida
pive vrste, se je obrniti k založni tvrdki **EDGARD PRISTER, Trst**
ul. Cesare Battisti 24, Tel. 11-40.

Od nedelje do nedelje.

Ne morem si misliti, da bi ambicija sedanjih upraviteljev naših pokrajin šla za tem, da bi jih po njihovi — razumnosti mogli staviti v vrsto z nekdanjim cesarskim namestnikom v Trstu: grofom Goessom, ki sta ga le rojstvo in pa sreča, da je pripadal nemškemu plemenu, postavila na mesto, za katero ni imel prav nobene umstvene sposobnosti. Po par letih svojega »vladanja« še ni poznal politične in upravne organizacije ozemlja, ki je je »vladal«. Pa kaj pravim: ozemlja! Niti najbližje okolice Trsta — takorekoč predmestij — ni poznal. V nekem razgovoru se je čudom začudil, ko je čul, da Barkovlje spada dajo k Trstu, češ: **mislim sem, da spadajo k Gorškim!** Pa pomislite: Barkovlje, ki so širim znana naša »rivijera«! Ne zamerjal bi čitateljem, če bi mi ne verjeli; ali gola resnica je! A, kaj poročate o nastopnem resničnem dogodku? Mestni redarji so dobili novo uniformo, prikrnjeno po uzoru italijanske konjavnice, odobreno od c. kr. nameštiva. O tem je padla beseda tudi v dunajskem parlamentu. Z Dunaja doli so seveda zahtevali pojasnila. Kako presenečenje za gospoda namestnika! Kaj pa smo dovolili?! Je vskljnil prestrašeno! Imel je v rokah akt, ki mu je bil priložen oris uniforme; a sedaj se je čudil: ni vedel, kaj je dovolil! Sicer pa ni bilo to nič čudnega. Ob takih duševnih sposobnostih je bil popolnoma v rokah svojih referentov. A ti so bili — kakršni so pač bili! Naj omenim tu en primer, ki naravnost kriči. Eden njegovih svetnikov mu je poročal o neki važni stvari in mu je predložil rešitev, ki jo je sestavil. V njegovo največje presenečenje se je to pot gospod namestnik osokolil do lastnega mnenja in je naložil referentu, naj izpremeni to in to! Referent se je ponižno priklonil in odšel. Čez par dni je prišel zopet z aktom: »Ekselencija, uredil sem kakor ste zapovedali!« Ekselencija je prečital in — podpisal, češ: dobro je! Sedaj je bilo »dobro«, v resnici pa je referent predložil prav isto rešitev, ne da bi bil izpremenil niti pičice! Ekselencija ni vedel več, kaj in kako je hotel pred par dnevi! In tako je bila rešitev taka. kakor je hotel referent! Taki nesposobnosti so »upravljali« naše pokrajine!

Mari hočejo biti sedanji upravitelji tudi taki? Po besedah, ki jih govore, bi se zdelo, da ne! Besede so lepe, vzbujajoče dobre nade. Ali, kaj koristijo lepe besede?! Dejanje se hoče; sicer bomo morali misliti, da ni iskrenosti in doslednosti, ali pa ne — pravega razumevanja. Ravno te dni je ministrski predsednik Nitti zagotavljal vnovič, da ima vlada najbolje namene napram novim svojim nemškimi državljanom. Če si prav tolmačim pojem doslednosti in zvestobe do kakega poleg proglašene načela, si moram domnevati, da tudi ob Jadranu ne more biti slabo, kar je v južnem Tirolu dobro! Pravica in svoboda v jezikovnem pogledu tam zahteva isto pravico tudi tu! Pa saj jo tudi otubljajo — z besedo! Ta pa ne zadošča. In bodi jim povedano odkrito, da ne bo prinašalo dobrega sadu, če bi hoteli posnemati salomonsko pravičnost orijentalnega sodnika. Imel je razsoditi v neki sporni stvari. Najprej je zaskičal tožitelja in mu rekel: Ti imaš prav! Na to toženca, ki mu je velel: Ti imaš prav! Sodni sluga si je dovolil pripombo: Prečastni kadi, saj to ni možno, da bi imela oba prav! Sodnik se je nasmehnil in pomežiknil poredno z očesom: **Ti imaš prav!** Razumete-li moralo te zgodbe? Tak sodnik ne sme biti, kdor hoče dobro, pametno, pravično upravljati deželo, in ki si hoče pridobiti zaupanje prebivalstva. Brez takega zaupanja je dobra uprava izključena.

Zdelo bi se, da se našim sedanjim upraviteljem dozdeva nekaj takega. Saj čujemo večkrat besedo, da treba dobrega razmerja med upravo in prebivalstvom. Ali takega razmerja ne ustvarjajo besede, marveč dejanja. Dejanja pa — kakor je včeraj ugotovila »Edinost« — ne odgovarjajo besedi, marveč ji naravnost nasprotujejo. Svrha tej vojni je bila — tako smo čuli vedno —, da se napravi konec vsakemu narodnemu zatiranju in da se uveljaviti načeli narodne svobode in samoodločbe. Največji sovražnik teh načel pa je bilo nemstvo. Misli bi morali torej, da izgine sedaj zadnji znak nemške zavojevalnosti v naših krajih! Kaj pa se dogaja? Na avtomobilih čitamo še vedno napise a la Praewald za naše Razdrto. V št. Vidu pri Vipavi pa sem videl na zidu poleg pošte narisan velik prst, ki je kazal v smer proti naši Postojni! Pod prstom pa napis: **Adelsberg!** S črkico »o« na koncu so dali nemški spaki italijansko obliko! Viden znak spoštovanja do jezika domačega ljudstva! Strankam italijansko-nemške tiskovine, na zidovih pa Adelsberg! Ko bi videl to pokojni pesnik, ki je zapisal tisti stih: Na svoji zemlji svoj gospod! Zbežal bi nazaj pod to zemljo! In vskljnil bi z globoko žalostjo: ali je res tako, da naši so le grobovi?! O, od kod potem zaupanje — vera?! »S skrajnega Vzloka« prihajajo gospodom svarilni glasovi. Naj jih ne prezirajo nikar!

Slovinci smo potrpežljivi in tudi jaz nočem preveč nagliti s končno sodbo. Vem, da je to nevarno, če prenežno prihajajo do sklepov. Gospa in gospod iz mesta sta bila na deželi. Na dvorišču kmeta sta opazovala kokoši, ki jim je, seveda, kraljeval ponosen petelin. Ko je gospa videla, kako se petelin dobriko kokaši in kako se ljubeznjivo suče okoli nje, je vprašala kmeta, je-li petelin vedno tako ljubeznjiv s kokošjo?! Odgovor kmetov je bil: vedno! Gospa je zardela, sunila gospoda v bok in menila v očitajočem tonu: Ali si čul? Gospod pa se je, nasmehnivši se poredno, obrnil do kmeta z vprašanjem: Mari pa se petelin vedno laska isti kokoši? Kmet: Ne, vsak hip — drugi! Gospod gospe: Ali si čula? Čula je, bila je ozlovoljena, kesala se je, da je vprašala, in nikakor ni več želela, da bi gospod — posnemal petelina!

Zato se tudi jaz nočem prenegliti s končno sodbo. Kajti, ne bi hotel, da bi se moral pozneje kesati, ker sem izzval odgovor, ki bi mi ne bil ljub. Beležim le sunljive znake, ki silijo k mnenju, da hočejo naši upravitelji po-

smemati orijentalnega kadija, ki je dajal vsem prav, a ni nič razsodil. Pravičen sodnik mora naravnost govoriti, kdo ima prav, in kdo nima prav, pa bil ta poslednji tudi — Gabriele d'Annunzio! In mora potem tudi prav — delati!

Pa tudi Gabriele izkuša sedaj, kako nevarno je to, če je človek prenašel s svojimi — aneksijami. Še nedavni slavitelji se odmi-kajo od njega! Slave sicer še njegov veliki patriotizem in njegovo pesniško-heroično vzhičenje, ali dejanj njegovih ne slave več. Tudi petelin na dvorišču — pariške konference se mora ozirati na več kokoši in ne samo na D'Annunziove — reško! Malo drzna pripodoba — odpustite mi jo! Vsaka kokoš ima pravico do svojega zrna in do — petelina! Tako je na kmetovem dvorišču, tako v vsem življenju. Te resnice niso uvaževali Gabriele in njegovi vročekrvni slavitelji! Tudi po »aneksijah« rada glava boli. Tako se je dogodilo tudi pokojni Avstriji. Na tem glavobolu je — poginila. A molitev ob njenem grobu je — kletev vseh tistih, ki jih je anektirala: bodi že z orožjem, bodi z ženitvami, bodi s kakim — mandatom! Gabriele pa bi hotel anektirati brez mandata. Saj odklanja sedaj njegove »geste« celo njegova lastna vlada...! Menda je tudi njo začela boleti glava! Tem čudneje bi bilo, če bi »kadije« v naših pokrajinah hoteli dajati ravno njemu prav in urejati svoje postopanje po nasvetih tako vihravega — kadija! Le nikakih protekcij: ne v prilog osebam, ne kakim stranki. Ljudje govore, da je bilo že doslej preveč tega strupa. Protekcijonizem je strup, ki je bil v rabi v Avstriji. Nekoč je udril bik na cesarski dvor na Dunaju. Neki šaljivec je menil: To je edini bik, ki je brez protekcije prišel na cesarski dvor! Potemtakem je protekcija spravila mnogo bikov na ta nesrečni dvor! Sej me razumete, v kakem smislu rabim besedo bik! Biki so rogo-vilili, biki so ubili...! Črpajte pouka, ki kriči...!

Višnjevca Luxardo
(Luxardo Maraschino)
in najkrajši likerji
tvrdke Girolamo Luxardo iz Zadra.
Marsala in vermouthe
tvrdke Paolo Accardi Vinici iz Marsale
Čistina in hladina min. vode
Kristalizirane soli
družbe »Terme ed Acque di Montecatini«
Zastopstvo in zaloga za Trst in
Julijsko Benečijo pri tvrdki
V. Grassich — Trst
V. Lazarettio vecchia 93 Telefon 30-37

Kapitalisti pozor!
Na dve veliki lepi posestvi z gozdovi in vsemi pritlikinami, vrednimi nad pol milijona lir, išče se za kratek rok, proti visokim obrestim na prvo vključbo 150-200 tisoč lir posojila.
Naslov pove ineratni oddelek Edinosti.

Zažigalci, harmonike na usta, baterije, kaučuki za kolesa, mila, glavniki, dišave, gramofoni itd. itd.
se prodajajo po nizkih cenah na debelo in na drobno.
»Melvetia« Corso Garibaldi 5

UMETNI ZORJE
z in brez čelusti, zlate krone in tudi obročki
VILJEM TUSCHER
Trst, ul. 30. oktobra (ex Cserna) 13.
Ordinira od 9 predp. do 6 zvečer.

Tvrdka PIETRO COSTA & C. — Genova
Podružnica v Trstu.
SKLADIŠČA: Via Maiolica 13 in prosta luka. — Telefon 14-65 B.
Poslovodja in založnik
ERMANNO MANCINELLI
Skladišča:
Jakin (Ancona), Bologna, Bovisa, Brescia, Foggia, Genova, Neapolj, Milan, Palermo, Rim, Spezia, Taranto, Trident, Trst, Benetke.
Direktno uvažanje:
Mineralnega, mazilnega olja, industrijalnega olja, kitovega olja, ianenege olja, olja za volno, in zlatih masti, bombaževih odpadkov itd.
Stalni oskrbovalec.
Kraljeve mornarice, vojnega ministrstva, industrijalnih pomožnih zavodov itd., državnih železnic, postranskih železnic, paroplovnih družeb, avtom. podjetij.

ČEVLJARNICA FORCESSIN
TRST — Corso Vitt. Em. III. št. 4 — TRST
Najboljši nakupovalni izvor obuvala za gospe, gospode in otroke.
Se priporoča cenj. občinstvu z zajamčenim blagom, ki je neprekosljive trpežnosti.
Postrežba točna. Stara in poznana tržaška tvrdka!

40 Alla città di Trieste 40
ul. G. Carducci (prej Torrente) 36
Izgotovljene moške obleke lastnega izdelka.
Črne modre, sive obleke . . . L 90.—
Dežni plašči L 105.—
Površniki L 130.—
Hlače za delo L 15.—
Obleke za delo L 38.—
Volnene srajce L 9.—
Velika izbira vsakovrstnih oblek za moške in dečke po absolutno konkurentnih cenah. Sprejemajo se naročila po meri za obleke in površnike. — Delo se izvršuje v 24 urah.

— TVRDKA —
Alarico Lantschner
v Trstu, Via Roma 28 (bivša ul. delle Poste) vogal ul. Giorgio Galatti. Zraven velike pošte. — Telefon 198.
Dvokolesa, motorna kolesa, pritlikle, pnevmatični predmeti. Popravila. — Delo solidno.

Edina distilacija pristnega
- brinjevca -
— in —
tropinovke
ŽAGAR & PLESNIČAR - Trst
Lastna distilacija Škofenj št. 10-21.
Urad v mestu:
ul. Donizetti 5 (vogal ul. S. Francesco)
Skladišče vermouthe najkrajše vrste in drugih likerjev.
— Transito: prosta luka. —

L. Terrando
zaloga
TKANINE
in **PREDIVA**
s prodajo na debelo.
Trst Bergamo
Tel. 2592 Tel. 528
Ul. N. Machiavelli 20. Ul. Lario 50.

Kisova kiselina
ledena pristna 99%
Plavilo
Rižnati škrobnikleji
i. t. d. i. t. d.
se dobi pri
HOLLANDIA COLONIAL
družbi z om. j. v Trstu
ul. Pier Luigi da Palestrina št. 2
(vogal ul. Coroneo)
Telefon. 24-03 Telefon 24-03.

ECLA
NON CORRODE
AMMORBIDISCE
E NE CALZATURE
Edino mizilo, ki ohranjuje usnje in ga vzdržuje mehko
Società Italiana (italijanska družba)
PARMA, LANDRIANI & C.
Podružnica v Trstu ul. Torrebianca 12. Tel. 10

PELLEGRINO CINCELLI
Trst - ulica Malcanton št. 9 - Trst
(Hiša ustanovljena leta 1828.)
KOZE in USNJE za ženske in moške.
Box in Chevreaux, lak, podlage in vsakevrstni predmeti za čevlje itd.
Vse po ugodnih cenah. Postrežba točna.

JADRANSKA BANKA
Deln. glav. K 30.000.000, Reserve K 5.000.000
Centrala: T 217
Via Cassa di Risparmio 5 - Via S. Nicolò 9
Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Ljubljana, Metković, Opotiji Spit, Šibenik, Zadar
Ekspozitura: Kranj.
Obavljajo vse v bančni stroki spajajoče posle
Sprejema vloge
na hranilne knjižice proti 3/4% letni obrestini v dan-ogro-prometu proti 3/8% letni obrestini. Za odpoved navezane zneske sprejema po najugodnejših pogojih, ki se imajo pogoditi od situacija do situacija.
Kanje v najmanj varnostno predala (Salus depositum).
Blagajna posluje od 9.30—12.30 in 14.30—16

Kupujem
trtne sadike („bille“) in rozge (bančl) trte „Monticola“.
Ponudbe (če mogoče v italijanskem jeziku) na naslov:
Dottoer Domenico Dorigo
Manzano (Udine) Videm

Mesni ekstrakt
ARRIGONI
najboljši proizvod
ki da najboljši okus in izdatnost:
juham,
mešanicam,
omakam,
zelenjavam itd.
Priporočan kot hranilno okrepčilo.
Vprašajte in zahtevajte samo
mesni ekstrakt
ARRIGONI
ki se prodaja v vseh trgovinah jestvin.